

UYGULAMA YAZILIMI TEDARİKİ REHBERİ

TELİF HAKKI KORUMALI BELGE

TÜBİTAK 2017 Copyright (c)

Bu rehberlerin, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve diğer ilgili mevzuattan doğan tüm fikri ve sınai hakları tescil edilmesi koşuluna bağlı olmaksızın TÜBİTAK'a aittir. Bu hakların ihlal edilmesi halinde, ihlalden kaynaklanan her türlü idari, hukuki, cezai ve mali sorumluluk ihlal eden tarafa ait olup, TÜBİTAK'ın ihlalden kaynaklı hukuksal bir yaptırımla karşı karşıya kalması durumunda tüm yasal hakları saklıdır.

1. KAPSAM VE AMAÇ

1.1. Uygulama yazılımı tedariki nedir?

Ofis yazılımı, doküman yönetim sistemi, çağrı merkezi yönetim sistemi, muhasebe yazılımı gibi belirli fonksiyonları yerine getirmesi için hazırlanan ticari yazılımların tedarik edilerek doğrudan ya da kurum ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanarak kullanılmasını kapsamaktadır. Kuruma alınması planlanan yazılım(lar)ın ekonomik ve ihtiyaca yönelik olması için satın alma sürecinde dikkat edilmesi gereken hususlara dair bilgi bu yatırım türünde ele alınmaktadır.

1.2. Uygulama yazılımı tedariki için kapsam net olarak belirlendi mi?

Kurumdaki her birim ile ayrı ayrı süreçler oluşturarak ihtiyaç analizinin gerçekleştirilmesi, gelen ihtiyaç taleplerinin değerlendirilmesi, zaman tasarrufu ve maliyet göz önüne olarak ortaya çıkan ihtiyaçları ortak bir kurguda toplayıp satın alınacak yazılım ürün ve hizmetlerinin buna göre değerlendirmesi önem arz etmektedir. Kurumdaki yönetici seviyesindeki personellerin ve üst yönetimin desteği ile yeni yazılım ve hizmetlere karşı oluşabilecek olası direncin kırılması, ihtiyaçlara yönelik doğru tercih edilmiş nitelikli yeniliklere ayak uydurulması firma kültürüne yansıtılmalıdır.

1.3. İhtiyaç analizi çalışması yapıldı mı?

İhtiyaç analizi, kurumun ihtiyaç duyduğu yazılım çözümünün tam ve doğru olarak belirlenmesini sağlar. İhtiyaç analizi yapılırken aşağıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:

- Kurulacak sistemin detaylı analizi ve proje planı
- Maliyet analizi
- Mevcut durum ile proje planının karşılaştırması yapılarak Fark Durum Analiz Raporu'nun hazırlanması
- Gelecek 5-10 yıl içerisindeki büyüme planları dikkate alınarak kapasite planlamasının yapılması
- Kuruma ait donanımın mevcut olup olmama durumuna göre yeni alım yapılması konusunun değerlendirilmesi

Ayrıca Fizibilite Raporu'nun hazırlanması kurum için yararlı olacaktır.

2. YAPILACAK İŞİN TANIMI

2.1. Alınacak yazılımın paket yazılım mı yoksa ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanacak özel yazılım mı olacağı sorgulandı mı?

Alınacak yazılım paket yazılım ise lisans ve fiyatlama bilgisi önem arz etmektedir. Ayrıca ne oranda uyarlama gerektireceği, uyarlamanın proje süresi, fiyat ve bakım maliyetlerini nasıl etkileyeceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Eğer yazılım ihtiyacının özel yazılım olduğu belirlenirse Yazılım Geliştirme Rehberi incelenmelidir.

2.2. Alınacak paket yazılımının lisanslanması ve fiyatıyla ilgili detay bilgi alındı mı?

Lisanslama ve fiyatlamanın neye veya nelere göre yapıldığı (kullanıcı/sunucu/işlemci (CPU)/çekirdek (core) başına lisanslama gibi), farklı yetkilere sahip kullanıcı tipleri için farklı lisansların söz konusu olup olmadığı (yönetici, görüntüleyici vs.) sorgulanmalı, uzun vadedeki olası artışlar da düşünülerek kurum için en avantajlı lisanslama modeli tercih edilmelidir.

2.3. Alınacak yazılımın toplam sahip olma (total cost of ownership) maliyeti değerlendirildi mi?

Alınacak yazılımın lisans ücretleri, uygulamanın altyapı gereksinimlerinin oluşturacağı maliyetler, uyarlama maliyetleri, bakım ve destek maliyetleri gibi doğrudan/dolaylı maliyetler göz önünde bulundurularak toplam sahip olma (total cost of ownership) maliyeti değerlendirilmelidir.

2.4. Alınacak yazılımının entegrasyon yetenekleri değerlendirildi mi?

Alınacak yazılımın mevcutta hangi iş uygulamaları (yerli veya global firmaların CRM, ERP, CBS vb. yazılımları) ile hazır entegrasyon paketlerinin/adaptörlerinin olduğu, mevcut veya ileride oluşabilecek entegrasyon ihtiyaçlarının ek maliyet oluşturup oluşturmayacağı ve entegrasyonların nasıl sağlanacağı (web servis, API vb.) bilgisinin öğrenilmesi önem arz etmektedir.

2.5. Yazılımın modülerliği, genişleyebilirliği, esnekliği ve performansı sorgulandı mı?

Yazılımın farklı birim ve/veya süreçleri için farklı modüllerinin olup olmadığı, ihtiyaç dahilinde olmayan modüllerin veya kullanılmayacak fonksiyonların satın alınmayarak maliyet avantajı yaratılıp yaratılmayacağı sorgulanmalıdır. Ayrıca, yazılımın kullanıcı, sunucu vs. sayısında ileride oluşabilecek artışlarda herhangi bir teknik kısıtı olmamalıdır. Özellikle yoğun kullanımın söz konusu olduğu durumlar göz önünde bulundurularak performans değerlendirmesi yapılmalıdır.

3. İŞ MODELİ

3.1. Farklı üretici çözümleri değerlendirildi mi?

Alınması planlanan yazılımın demo veya kavram ispatı (proof of concept) ortamında gözlemlenerek hangi çözümün neler sağlayabileceği detaylı olarak değerlendirilmelidir. Bu çalışmayla önerilen çözümlerin avantajları ve kurumun ihtiyaçlarını ne düzeyde karşıladığı gibi konular gözlemlenebilir. Böylelikle, ihtiyacı tam olarak karşılamadığı düşünülen noktalar varsa bunlar tedarik öncesinde daha detaylı olarak değerlendirilebilir.

Alınması planlanan yazılımın içerdiği fonksiyonların yeterliliği, arayüzlerinin kullanıcı dostu olup olmadığı, minimum/maksimum kullanıcı kısıtı olup olmadığı sorgulanabilir.

Firmanın çözümünü muadil başka çözümlerden ayırt eden avantaj veya dezavantaj teşkil edebilecek unsurlar (fiyat, teknolojik veya entegrasyona dair kısıtlar), sektörel referanslar değerlendirilmelidir.

Projede özellikle analiz safhasında çalışacak ekiplerin (İK, satınalma, satış, idari işler vs.) kimlerden oluşması gerektiği ve nasıl bir çalışma metodolojisi izleneceği gözden geçirilmelidir.

Alınacak yazılımı sağlayacak olan firmanın projeyi olası entegrasyonlar da dahil olacak şekilde anahtar teslim yapıp yapmayacağı değerlendirilmelidir.

Çok sayıda çözümün değerlendirilmesi önemlidir. Hem zaman hem de kaynak sayısını düşündüğümüzde, bu çalışmayı yapan diğer kurumların araştırılması ve gidilip yerinde incelenmesi yararlı olacaktır. Böylelikle önerilen çözümler tüm özellikleriyle daha detaylı değerlendirilmiş olacaktır.

3.2. Alınacak ürünlerin yönetimini yapacak yeterli sayı ve yetkinlikte personel var mı?

Projenin verimli olarak yönetilebilmesi, işletim sırasında oluşabilecek aksaklıkların hızlı ve kolay çözülebilmesi için devreye alma aşamasında bu sürece refakat edecek kurumun personel ihtiyacı planlanmalıdır. Personel yetkinliğinin artırılması gerekiyorsa alınacak eğitimler planlanarak anlaşma kapsamına eklenmelidir. Devreye alma ve işletim sürecinde yeterli personel yoksa dışardan kaynak alımı planlanması önemli olacaktır. Kurum personelinin yapılacak işlerle ilgili öncesinde eğitim alması yararlı olacaktır.

3.3. Destek verecek entegratör/danışmanlık firmasının ülke genelindeki kurumsallığı ve itibarı değerlendirildi mi?

İşi yapacak firmaya karar verilirken aşağıdaki maddeler göz önüne alınarak bir değerlendirme formu hazırlanabilir:

- İlgili alandaki pazar payı
- Sektördeki tanınırlığı
- Daha önceki yaptığı işler ve referanslar
- İlgili çözüm ve projeyi stratejik olarak görüp görmedikleri
- Kalite belgeleri ve hangi standartlarla uyumlu oldukları
- Sertifikalı personel sayısı ve personelin nitelikleri
- Yerleşik ofisi bulunup bulunmadığı ve yakın konumda çalıştırdığı personel sayısı
- Faaliyete başladığı yıl

Benzer şekilde entegratör firmaya karar verilirken aşağıdaki maddeler göz önüne alınarak bir değerlendirme formu hazırlanabilir:

- Daha önce yapılmış benzer projelerdeki referanslar
- Referans projenin büyüklüğü, karmaşıklığı, hangi noktalarda dış kaynak kullandığı/kullanacağı
- Referans listesinde yer alan kurumlardan görüş alınması
- Teknik destek elemanlarının yetkinliği
- Varsa ilgili alanlardaki kalite belgeleri

Uzun süreli ve detaylı projelerde üretici ve yüklenici firmanın finansal durumunun proje sürecini ve kapsamını belirlenen süre içinde yürütebilecek yeterlikte olup olmadığı değerlendirilmelidir.

4. ÇIKTILAR

Uygulama yazılımı tedariki yapılırken aşağıdaki dokümanların üretilmesi önerilmektedir:

- Gereksinim Dokümanı
- Fark Durum Analiz Raporu
- Fizibilite Raporu

